

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?! Monitorizarea civică a ședinței plenare din 27 octombrie 2022

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?!

Sesiune ordinară

Deputații fracțiunii Partidului Politic „ȘOR” au boicotat, pentru a șaptea oară consecutiv, participarea la ședința plenară a Parlamentului, de la începutul sesiunii de toamnă.

Ședința plenară din 27 octombrie 2022

www.promolex.md

Deputații fracțiunii Partidului Politic „ȘOR” au boicotat, pentru a șaptea oară consecutiv, participarea la ședința plenară a Parlamentului, de la începutul sesiunii de toamnă. Promo-LEX atrage atenția că, potrivit Regulamentului Parlamentului, absența deputatului se consideră fără motiv întemeiat, dacă este din alte motive decât aflarea deputatului în concediu medical, în concediu din motive personale, neparticiparea la ședința plenară în semn de protest la o chestiune din ordinea de zi, anunțată în ședință.

Respectiv, absența fără motiv întemeiat a deputatului pe parcursul unei luni la 3 ședințe ale Parlamentului se sancționează cu pierderea a 50% din salariu și din alte indemnizații pentru luna următoare. Absența fără motiv

întemeiat a deputatului pe parcursul unei luni la 4 și mai multe ședințe ale Parlamentului se sancționează cu pierderea a 75% din salariu și din alte îndemnizații pentru luna următoare.

La începutul ședinței din 27 octombrie 2022 și-au înregistrat prezența 85 de deputați, iar la procedura de vot au luat parte prin exprimarea opțiunilor Pentru, Contra și Nu a votat între 70 și 81 de deputați. Neparticiparea la vot a tuturor deputaților prezenți la ședință este o tendință constantă în activitatea plenului.

În ordinea de zi bisăptămânală au fost incluse 10 proiecte, iar șase dintre acestea au fost votate. În cazul a cinci proiecte, majoritatea parlamentară și opoziția au votat, în mare parte, în spirit de consens. Ele se refereau la importul unui mijloc de transport, ratificarea unui acord de grant, modificarea unor acte normative din domeniul infrastructurii și dezvoltării regionale, în domeniul asistenței judiciare și în domeniul agriculturii și industriei alimentare.

Tot în cazul a cinci proiecte votate (83%) a fost afectată transparența decizională. Astfel, nu a fost publicat proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de grant dintre Republica Moldova și Banca Europeană de Investiții (BEI), care a fost introdus în procedură legislativă și votat, în două lecturi, în aceeași zi. Rapoartele comisiilor sesizate în fond nu au fost publicate în cazul a trei proiecte, iar alte acte aferente nu au fost publicate pentru patru proiecte votate. Nu a fost respectat nici termenul prevăzut pentru prezentarea recomandărilor părților interesate în cazul unui proiect de lege.

Proiectul de lege pentru ratificarea Acordului de grant dintre Republica Moldova și BEI, înaintat de Președinta țării, a fost examinat și votat în cel mai scurt termen – 0 zile calendaristice. Totodată, proiectul pentru modificarea Legii cu privire la organizațiile de creditare nebancaară,

înregistrat de un grup de deputați din fracțiunea PAS a fost examinat și votat, în două lecturi, în cel mai lung termen – 196 de zile calendaristice.

Cea mai lungă dezbateră a durat 25 minute și a fost asupra proiectului de modificare a Legii privind aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului. Cele mai scurte dezbateri au durat între 2 – 3 minute și au fost la examinarea proiectelor de lege cu nr. 136, nr. 334 și nr. 354. În total, ședința plenară a durat circa 1 oră și 45 de minute.

Amintim că, în perioada anilor 2021–2025, activitatea Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului Promo-LEX "Democrație, Transparență și Responsabilitate". Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

Pentru informații suplimentare:

Elena Căpățînă, comunicatoare Asociația Promo-LEX

GSM: 079454344; presa@promolex.md

**Declarație comună privind
acțiunile organizatorilor
întrunirii din fața
Procuraturii Generale din 26**

octombrie 2022

Prin prezenta declarație condamnăm acțiunile organizatorilor întrunirii din 26 octombrie 2022 din fața Procuraturii Generale, acțiuni care au depășit cadrul legal stabilit, fiind comise cu rea intenție de blocare a sediului unei instituții publice.

Astfel, în data de 26 octombrie 2022, în timpul discursului și la îndemnul organizatorilor întrunirii din fața Procuraturii Generale și anume I. Șor (online) și D. Țurcanu, un grup de persoane a încercat să instaleze corturi pe pragurile și în fața ușilor de la intrare în sediul Procuraturii Generale. Grupul respectiv avea un comportament agresiv și nu reacționa la îndemnul poliției de a nu bloca intrarea în sediul instituției publice. Acțiunile organizatorilor aparent încurajau grupul de persoane agresive, fără a îndeplini obligația de menținere a ordinii publice și cooperare cu organele de drept.

Potrivit art. 16 al. 1 a Legii privind întrunirile organizatorul trebuie să asigure accesul în clădirile din imediata apropiere a locului de desfășurare a întrunirii. Totodată, conform art. 21 al. 1 coroborate cu prevederile art. 8 și art. 18 a Legii privind întrunirile, organizatorii întrunirii sunt obligați să reacționeze la orice abatere de la caracterul pașnic al întrunirii. În caz de apariție a unor elemente interzise este obligat să le elimine împreună cu poliția. Prin definiție este interzis ca organizatorul unei întruniri să fie generatorul unor situații de încălcare a ordinii publice, acțiune care va scoate în afara legii o astfel de întrunire.

În context vom remarca că, spațiul din fața Procuraturii Generale era suficient pentru a desfășura întrunirea în mod pașnic, iar acțiunile întreprinse de grupul de persoane agresive erau aparent direcționate pentru destabilizarea

caracterului pașnic al întrunirii.

Ulterior protestului au apărut informații că mai mulți jurnaliști au fost amenințați cu răfuiala fizică pentru acțiunile de transmitere a imaginilor de la protest. Potrivit art. 17 a Legii privind întrunirile, accesul presei și oricăror persoane care înregistrează întrunirea nu poate fi limitat. Mai mult ca atât vom menționa și protecția specială a jurnaliștilor în situația transmiterii informației de la locul întrunirilor publice, precum și sancțiunile penale pentru intimidarea și limitarea activității acestora.

Vom remarca faptul că însăși natura întrunirilor pașnice comportă caracterul liber decizional al participării. Participanților le revine dreptul să decidă să fie prezenți sau nu la o întrunire. Constrângerea participării la o întrunire constituie o infracțiune prevăzută de art. 184 Cod Penal.

Nu în ultimul rând vom atrage atenția asupra obligației ce îi revine și autorității publice locale care trebuie să asiste organizatorii și să intervină în situația deciderii unor acțiuni precum sistarea sau dispersarea întrunirilor. Ne-participarea reprezentantului autorității publice la asemenea întruniri denotă lipsa de voință a autorității publice locale și mandatarea organelor de menținere a ordinii publice pentru intervenție. Pentru a exclude orice speculație cu privire la caracterul arbitrar sau de altă natură a acțiunilor poliției/carabinierilor, considerăm imperios necesară prezența reprezentantului autorității publice locale la întruniri.

Reieșind din cele expuse, organizațiile semnatare:

- Condamnă acțiunile organizatorilor întrunirii din 26.10.2022 – I. Șor (online) și D. Țurcanu de blocare a accesului în instituția publică – Procuratura Generală a Republicii Moldova.
- Condamnă acțiunile unor participanți la întrunire de

agresare a jurnaliștilor.

- Condamnă acțiunile de constrângere a participării la întrunirile publice.
- Îndeamnă organizatorii întrunirilor, reprezentanții autorității publice locale și ai poliției/carabinierilor să coopereze în vederea desfășurării unor întruniri pașnice și civilizate.
- Îndeamnă organele de poliție și procuraturii să investigheze acuzațiile cu privire la agresarea jurnaliștilor.

Amnesty International Moldova

Centrul de Politici și Reforme

Asociația Promo-LEX

Ambasada Drepturilor Omului (Human Rights Embassy)

**#101. Parlamentul lucrează
pentru tine?! Monitorizarea
civică a ședinței plenare din
20 octombrie 2022**

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?!

Sesiune ordinară

Ședința plenară din 20 octombrie 2022

www.promolex.md

La ședința plenară din 20 octombrie curent, Parlamentul nu a respectat prioritatea inițiativelor propuse de opoziție și nu a inclus în ordinea de zi nici un proiect semnat de reprezentanții acesteia.

La ședința plenară din 20 octombrie curent, Parlamentul nu a respectat prioritatea inițiativelor propuse de opoziție și nu a inclus în ordinea de zi nici un proiect semnat de reprezentanții acesteia. Asta deși, art. 43¹ din Regulamentul Parlamentului stabilește că Biroul permanent va include chestiunile propuse de opoziție în proiectul ordinii de zi a primei ședințe din fiecare a șasea săptămână de la începutul sesiunii parlamentare.

Inițial, pe ordinea de zi a ședinței plenare, au fost incluse 10 proiecte. Propunerea de completare a ordinii de zi din partea fracțiunii Blocului Comuniștilor și Socialiștilor (BCS) nu a întrunit numărul necesar de voturi. La fel, deputații BCS au solicitat excluderea unui proiect de hotărâre, audierea în plen a Prim-ministrului și a ministrului Afacerilor Interne, propuneri respinse prin votul majorității. Examinarea pentru alte două proiecte a fost amânată de deputații fracțiunii „Partidul Acțiune și Solidaritate” (PAS) și în urma modificărilor, în ordinea de zi au fost incluse 8 proiecte.

În cazul a 4 proiecte de acte normative majoritatea parlamentară și opoziția au votat, în mare parte, în spirit de

consens. Proiectele vizează modificări în domeniile social-economic și al sănătății.

Plenul Parlamentului a durat circa 3 ore. Cea mai lungă dezbateră a avut loc asupra proiectului de hotărâre nr. 382 privind constituirea Grupului parlamentar pentru susținerea Belarus Democrat – circa o oră. În același timp, proiectele de lege cu nr. 236, nr. 311, nr. 319 și nr. 333 au fost votate în urma dezbaterilor ce au durat doar între 1 și 5 minute.

Cerințele de transparență decizională nu au fost respectate nici de această dată. Astfel, nu a fost publicat Raportul Comisiei sesizate în fond în cazul unui proiect de lege votat în lectura a doua. Pentru un proiect, supus votului în prima lectură nu a fost publicat avizul Guvernului. Atragem atenția că, un alt proiect de lege a fost retras de autor de pe ordinea de zi anume pe motiv că lipsește avizul Guvernului.

Proiectul de hotărâre [nr. 382](#) privind constituirea Grupului parlamentar pentru susținerea Belarus Democrat a fost înregistrat cu doar 2 zile înainte de a fi supus votului. Chiar dacă în esență este vorba de un document cu caracter politic, subliniem că Nota informativă nu prevede condițiile care au dus la elaborarea proiectului dar și finalitățile urmărite.

La începutul ședinței plenare din 20 octombrie curent și-au înregistrat prezența 84 de deputați. Potrivit rezultatelor votării, ulterior, la procedura de vot au luat parte între 58 și 75 de deputați.

Amintim că, în perioada anilor 2021–2025, activitatea Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului Promo-LEX "Democrație, Transparență și Responsabilitate". Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

Pentru informații suplimentare:

Elena Căpățînă, comunicatoare Asociația Promo-LEX

GSM: 079454344; presa@promolex.md

Declarație comună privind dispersarea protestului din 16 octombrie 2022

Prin prezenta declarație condamnăm încălcarea dreptului la libertatea întrunirilor admisă de autoritățile publice în seara zilei de 16 octombrie 2022 prin dispersarea protestului desfășurat în fața Parlamentului Republicii Moldova cu excepția părții carosabile și cerem autorităților să acționeze în strictă conformitate cu legea și standardele internaționale în domeniul drepturilor omului atunci când gestionează

întrunirile publice.

Astfel, în data de 16 octombrie 2022, după încheierea acțiunii săptămânale de protest a Partidului Șor poliția și carabinierii, au intervenit pentru a înlătura protestatarii din centrul capitalei, și anume au evacuat corturile de pe partea carosabilă din preajma monumentului Ștefan cel Mare și Sfânt, precum și din scuarul Parlamentului și din fața Președinției.

Considerăm că ridicarea corturilor de pe trotuarul din scuarul Parlamentului și din fața președinției și sistarea întrunirii a fost disproporționată și abuzivă. Ridicarea corturilor de pe carosabil este justificată prin aplicarea prevederilor art. 9 al. 2 a Legii nr. 26. În același timp, nu există temei legal pentru ridicarea corturilor de pe trotuar, or acestea au fost instalate în cadrul unui protest pașnic și nu blocau deplasarea pietonilor și nici căile de acces spre edificiile publice. Intervenția forțelor de ordine este prin urmare, disproporționată pentru că nu a făcut distincție între elementele legale și pașnice ale întrunirii, pe de o parte, și elementele sale ilicite, pe de alta.

Vom remarca faptul că la data și ora acțiunilor poliției nu a existat vreo decizie emisă de către autoritatea publică locală în virtutea prevederilor articolul 5 (3) al Legii privind întrunirile, care ar limita desfășurarea întrunirilor pentru data de 17 octombrie 2022 legate de vizita delegațiilor oficiale. Însă, chiar și în pofida vizitelor de rang înalt întrunirea putea să fie desfășurată astfel încât ambele acțiuni să se desfășoare concomitent.

Îndemnăm organizatorii, autoritatea publică locală împreună cu poliția și carabinierii să asigure o comunicare eficientă care să asigure desfășurarea întrunirii în mod pașnic și responsabil.

Autoritățile publice trebuie să explice și să justifice

foarte clar, care a fost necesitatea dispersării protestului din fața parlamentului și care a fost alternativa oferită protestatarilor pașnici. Autoritățile publice trebuie să justifice și faptul confiscării și distrugerii bunurilor participanților la întrunire.

Libertatea întrunirilor este un drept necesar într-o societate democratică. Limitarea acestui drept poate avea loc doar în anumite circumstanțe, prevăzute de Constituție și documentele internaționale din domeniul drepturilor omului la care Republica Moldova este parte.

Pentru a fi legale și legitime aceste limitări trebuie să fie prevăzute de lege, să urmărească un scop legitim și să fie necesare într-o societate democratică, inclusiv să fie proporționale.

Amnesty International Moldova
Centrul de Politici și Reforme
Asociația Promo-LEX
Ambasada Drepturilor Omului (Human Rights Embassy)

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?! Monitorizarea civică a ședinței plenare din 13 octombrie 2022

Sesiunea ordinară de toamnă 2022

- Deputații au examinat, timp de circa o oră, din cele 3 ore 20 minute cât a durat plenul Parlamentului, proiectul Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, înaintat de Guvern în regim prioritar, în contrast cu alte proiecte de lege (nr. 62, nr. 253 și nr. 305) pentru care dezbaterile au durat între 1 și 5 minute.

Deputații au examinat, timp de circa o oră, din cele 3 ore 20 minute cât a durat plenul Parlamentului, proiectul Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova Europeană 2030”, înaintat de Guvern în regim prioritar, în contrast cu alte proiecte de lege (nr. 62, nr. 253 și nr. 305) pentru care dezbaterile au durat între 1 și 5 minute.

În total, parlamentarii au dezbătut 9 din cele 11 proiecte incluse în ordinea de zi bisăptămânală, acestea fiind înregistrate de majoritatea parlamentară (3), de către opoziție (2) și de către Guvern (4). Din cele 9 proiecte examinate în plen, doar 7 au fost susținute prin votul majorității deputaților, inclusiv 4 fiind votate în spirit de consens între majoritatea parlamentară și opoziție. Acestea se referă la aderarea Republicii Moldova la tratate internaționale (1), modificarea unor acte normative din domeniul protecției mediului (1), în domeniul economiei (1) și în domeniul asistenței juridice (1).

Proiectul de lege pentru aderarea Republicii Moldova la Tratatul cu privire la Sistemul european de informații privind vehiculele și permisele de conducere (EUCARIS) a fost examinat

și votat, în două lecturi, în cel mai scurt termen – 14 zile calendaristice, autor fiind Președintele Republicii Moldova.

Alte două proiecte de legi (nr. 55 și nr. 56), înaintate de Frațiunea Blocului Comuniștilor și Socialiștilor, au fost examinate și supuse votului, în prima lectură, după 231 de zile calendaristice de la înregistrare, dar nu au întrunit numărul necesar de voturi. Acestea se refereau la stabilirea moratoriului asupra controlului de stat la întreprinderi și la anularea majorării de întârziere și a amenzilor. Este de remarcat că, în cazul acestor două proiecte, comisiile permanente au fost în imposibilitatea de a lua decizii (într-un caz au fost 4 voturi pro și 6 abțineri, iar în altul 3 – pro și 6 – abțineri), lăsând oportunitatea examinării lor la latitudinea Parlamentului.

În context, atragem atenția că, Regulamentul Parlamentului nu prevede opțiunile de vot în comisie, iar în raportul acesteia trebuie să se arate una dintre următoarele decizii: se adoptă; se aprobă în prima lectură și se va pregăti pentru a fi dezbătut în a doua lectură; proiectul de lege se remite pentru definitivare comisiei permanente sesizate în fond sau altei comisii competente; proiectul de lege se respinge (art. 56 alin. (2)).

Cu referință la respectarea rigorilor de transparență decizională, Promo-LEX a constatat și de această dată caracterul lacunar. Astfel, în cazul unui proiect de lege, votat în prima lectură, nu a fost publicat raportul Comisiei juridice, numiri și imunități, sesizată în fond. Pentru 6 proiecte de acte normative, votate în I-a și a II-a lectură, nu au fost publicate alte acte aferente (analiza impactului de reglementare, avizele autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor, avizele CNAS și CNAM, expertiza financiară și juridică, sinteza obiecțiilor și recomandărilor, rezultatele consultării publice etc). În cazul unui proiect de lege a fost restricționat dreptul deputaților, comisiilor permanente și fracțiunilor parlamentare de depunere a

amendamentelor în termenul de 30 de zile după primirea proiectului.

La începutul ședinței din 13 octombrie și-au înregistrat prezența 81 de deputați. Potrivit rezultatelor, la procedura de vot au luat parte prin exprimarea opțiunilor *Pentru, Contra, Nu a votat* între 63 și 78 de deputați. Parlamentarii Frațiunii Partidului Politic „ȘOR” au boicotat și această ședință plenară.

Amintim că, în perioada anilor 2021–2025, activitatea Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului Promo-LEX „Democrație, Transparență și Responsabilitate”. Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

Pentru informații suplimentare:

Elena Căpățînă, comunicatoare Asociația Promo-LEX

GSM: 079454344; presa@promolex.md

**APEL PUBLIC Consiliul pentru
Egalitate și organizațiile
societății civile solicită
Comisiilor parlamentare să
accepte amendamentele**

formulate de către aceștia la definitivarea proiectului de Lege 304/2022

Noi, semnatarii acestui apel salutăm decizia autorităților de a îmbunătăți cadrul legal privind asigurarea egalității și de fortificare a capacităților Consiliului pentru Egalitate, votând la 6 octombrie 2022, în primă lectură [proiectul de lege 304/2022](#). Cu toate acestea, rămânem îngrijorați de ignorarea unui șir de amendamente propuse de semnatari, elaborate în scopul alinierii legislației naționale la standardele europene și de implementare a recomandărilor organismelor internaționale.

Proiectul reprezintă un set de amendamente la Codul Contravențional, Legea nr. 121/2012 cu privire la asigurarea egalității, Legea nr. 298/2012 cu privire la activitatea Consiliului pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității, Legea nr. 5/2006 cu privire la asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați, menite să elimine deficiențele legislative depistate pe parcursul celor 10 ani de implementare.

În primă lectură Parlamentul a votat proiectul de lege în varianta propusă de Ministerul Justiției, fără a organiza consultări publice deschise pentru societatea civilă, motiv pentru care pentru lectura a doua Consiliul pentru Egalitate și organizațiile societății civile recomandă:

- 1. completarea mandatului Consiliului pentru egalitate în ceea ce privește constatarea și sancționarea contravențiilor pentru a asigura eficacitatea mecanismului de aplicare a legii.** Dacă victima dorește să obțină o sancționare a persoanei vinovate, trebuie să se adreseze Consiliului care este agentul constatator

pentru fapte contravenționale de discriminare și care urmează să trimită cauza în instanța de judecată pentru aplicarea sancțiunii. În cazul în care victima faptei de discriminare vrea să obțină constatarea faptei de discriminare și sancțiune contravențională și daune morale, aceasta trebuie să depună o cerere atât la Consiliu, cât și în instanța de judecată. Victima discriminării este pusă în fața unui mecanism greoi și complicat, greu accesibil unor persoane care nu beneficiază de reprezentare juridică. Consiliul European, de asemenea, consideră oportun de a împuternici Consiliul pentru egalitate să aplice sancțiuni financiare eficiente în mod direct, proporționale și disuasive, fără a merge în instanță pentru asigurarea aplicării sancțiunilor.

2. **acordarea de competențe Consiliului pentru egalitate de a sesiza Curtea Constituțională în cazul identificării unor prevederi legislative discriminatorii.** Sarcina Consiliului de a asigura controlul asupra legislației naționale și a politicilor ce pot include prevederi discriminatorii nu este însoțită de instrumente legale suficiente. De drept, prevederile discriminatorii interferează cu Constituția și sunt pasibile controlului constituționalității în fața Curții Constituționale. Deși la nivel național majoritatea actorilor justiției pot ridica excepția de neconstituționalitate, inclusiv avocații sau Ombudsmanul, Consiliul continuă să fie exceptat de dreptul de a iniția controlul constituționalității asupra prevederilor potențial discriminatorii, fapt ce împiedică eliminarea neîntârziată a prevederilor defectuoase. Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței (CERI) în raportul privind Republica Moldova, în cadrul celui de-al cincilea ciclu de monitorizare, recomandă acordarea Consiliului pentru egalitate dreptul de a sesiza Curtea Constituțională (pct. 4).
3. **acordarea Consiliului pentru egalitate a dreptului să**

efectueze vizite de documentare și monitorizare a faptelor care formează obiectul plângerii în scopul monitorizării modului de executare a prescripțiilor/recomandărilor formulate. Vizitele de documentare sunt necesare pentru a constata neexecutarea prescripțiilor Consiliului și obligațiilor asumate prin acordurile de conciliere, fapte ce constituie contravenția prevăzută de art. 71² din Codul contravențional (Împiedicarea activității Consiliului pentru egalitate). Din acest motiv, se impune posibilitatea efectuării de către Consiliu a vizitelor de documentare și în cadrul procesului de monitorizare, nu doar în procesul de examinare a obiectului plângerii.

- 4. dreptul Consiliului pentru egalitate de a desfășura audieri de către cel puțin un membru al Consiliului.** Audierile sunt doar o metodă de colectare a probelor, iar deciziile sunt adoptate în cadrul ședințelor de deliberare la care participă toți membrii. În cazul dat nu are incidență principiul transparenței procedurii.
- 5. asigurarea Consiliului pentru egalitate cu resurse financiare suficiente pentru creșterea salarială a personalului în scopul prevenirii fluxului și deficitului de resurse umane** Raportul Consiliului pentru egalitate pentru anul 2021, prevede o rată de ocupare de 65% din numărul total de unități. Deficitul de personal se explică prin migrația personalului, dar și prin interesul scăzut al specialiștilor față de funcțiile vacante pentru care se anunță concurs, motivat de salarizarea mică în raport cu gradul înalt de complexitate pentru munca desfășurată. Suplinirea numărului de personal fără o majorare salarială, nu poate fi considerată și raportată ca o implementare a recomandărilor de fortificare a capacităților Consiliului și de asigurare cu personal, formulate anterior de unele mecanisme internaționale.
- 6. introducerea măsurilor de combatere a hărțuirii sexuale**

în câmpul muncii și anume: (i) introducerea obligației de a stipula în acordurile colective de muncă clauze menite să reducă/excludă manifestări de hărțuire în câmpul muncii; (ii) introducerea obligației de a întreprinde măsuri ce vin să prevină hărțuirea sexuală la locul de muncă; (iii) elaborarea și aprobarea ghidului practic pentru angajatori/angajatoare ce va încorpora acțiuni și instrumente specifice de creare a unui mediu de lucru fără discriminare, abuzuri și hărțuire; (iv) organizarea anuală a instruirilor privind fenomenul hărțuirii sexuale de către Inspectoratul de Stat al Muncii în cadrul companiilor mari din Moldova;

În acest sens, Consiliul pentru egalitate și organizațiile societății civile reiterează importanța definitivării proiectului de lege nr. 304/2022 și acceptarea amendamentelor formulate de către acestea, precum și a recomandărilor organizațiilor internaționale (Recomandările formulate de Comitetul ONU pentru Drepturile Omului, în cadrul ciclului II și III al [Evaluării Periodice Universale](#) din 2016 și 2021, [Comitetul ONU pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare a femeilor](#), [Comitetul ONU pentru Eliminarea Discriminării Rasiale](#), [Comisia Europeană împotriva Rasismului și Intoleranței](#) (CERI) a Consiliului Europei etc.) care vor duce la eficientizarea mecanismului de prevenire și combatere a discriminării și responsabilizării făptuitorilor. Setul comprehensiv de propuneri, prezentat anterior Parlamentului, de către Consiliul pentru egalitate și societatea civilă îl sunținem integral și anexăm la prezentul apel.

Consiliul pentru egalitate și organizațiile societății civile îndeamnă organizațiile internaționale și partenerii de dezvoltare să atragă atenția asupra procesului de definitivare a proiectului de lege nr. 304/2022 în conformitate cu standardele internaționale.

Astfel, semnatarii

SOLICITĂ

1. Definitivarea proiectului de lege nr. 304/2022 de revizuire a cadrului normativ privind nediscriminarea și asigurarea egalității în conformitate cu recomandările formulate pe marginea acestuia de organizațiile naționale și internaționale.
2. Publicarea variantei finale a proiectului de lege nr. 304/2016 pe pagina web a Parlamentului, în timp util înainte de transmitere spre lectura a doua.

Setul integral de propuneri poate fi accesat [aici](#).

Lista organizațiilor și autorităților semnatare poate fi accesată [aici](#).

Apelul este deschis pentru subsemnare! *E-mail:*
secretariat.cin@gmail.com

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?! Monitorizarea civică a ședinței plenare din săptămâna curentă

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?!

Sesiune ordinară

Fracțiunea Blocului Comuniștilor și Socialiștilor a părăsit sala de ședințe în timpul dezbaterii proiectului privind prelungirea stării de urgență și nu a mai participat, ulterior, la examinarea proiectelor.

Ședința plenară din 6 octombrie 2022

www.promolex.md

La lucrările plenului Parlamentului din 6 octombrie curent, Fracțiunea parlamentară a Blocului Comuniștilor și Socialiștilor a părăsit sala de ședințe în timpul dezbaterii proiectului privind prelungirea stării de urgență și nu a mai participat la examinarea și votarea a 10 proiecte de acte normative. Totodată, deputații Fracțiunii Partidului Politic „ȘOR” au boicotat ședința plenară și de această dată.

Majoritatea parlamentară a examinat și votat 13 din cele 15 proiecte aprobate în ordinea de zi, în urma unor modificări operate. În regim prioritar a fost votat proiectul de hotărâre nr. 373 din 05.10.2022 privind prelungirea stării de urgență, dezbaterile cărui au durat circa 2.40 ore, fiind cele mai lungi din cadrul ședinței. Cele mai scurte dezbateri au avut loc asupra proiectelor de lege cu nr. 32, nr. 262, nr. 312 și nr. 347, care au durat între 1 și 3 minute.

Proiectul de modificare a componenței nominale a delegațiilor parlamentare a fost unicul, votat în spirit de consens, de către opoziție și majoritatea parlamentară.

Și de această dată a fost afectată transparența decizională a proiectelor examinate. Astfel, în cazul a 8 proiecte votate

(61,5%) nu s-au respectat cerințele obligatorii de transparență. Pentru două proiecte de hotărâri și două proiecte de legi votate în lectura a doua nu a fost publicat raportul comisiei permanente sesizate în fond. Rapoartele nepublicate aparțineau Comisiei cultură, educație, cercetare, tineret, sport și mass-media (2); Comisia juridică, numiri și imunități (1); Comisia securitate națională, apărare și ordine publică (1). Totodată, în cazul unui proiect nu a fost publicat nici coraportul Comisiei permanente sesizate în fond.

În cazul a unui proiect de hotărâre, a patru proiecte de legi votate în lectura a II-a, a unui proiect de lege votat în prima lectură nu au fost publicate alte acte aferente, precum analiza impactului de reglementare (3), avizele autorităților publice responsabile de implementarea prevederilor conținute în proiect (1), avizul CNAS (1), avizul CALM (1), opiniile Comitetului executiv al Găgăuziei și ale administrațiilor zonelor libere (1), expertiza anticorupție (1), sinteza amendamentelor, obiecțiilor și recomandărilor (2) și textul unui proiect de lege înainte de votarea în a II-a lectură.

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.3/2016 cu privire la Procuratură, înregistrat de deputata PAS Oleseă Stamate, a fost examinat și votat, în două lecturi, în cel mai scurt termen- 15 zile calendaristice. Proiectul de lege pentru modificarea anexei nr.2 la titlul IV din Codul fiscal, autorul căruia este ex-deputatul PAS Vladimir Bolea a fost examinat și votat, în două lecturi în cel mai lung termen – 240 zile calendaristice.

Ședința plenară din 6 octombrie curent a durat circa 6,5 ore, cu pauză de o oră. La începutul ședinței și-au înregistrat prezența 80 de deputați. La procedura de vot au luat parte prin exprimarea opțiunilor Pentru, Contra, Nu a votat între 52 și 73 de deputați.

Amintim că, în perioada anilor 2021–2025, activitatea

Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului Promo-LEX „Democrație, Transparență și Responsabilitate”. Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

Pentru informații suplimentare:

Elena Căpățînă, comunicatoare Asociația Promo-LEX

GSM: 079454344; presa@promolex.md

PUNCT pe URĂ Cum combatem violența online?

#BunDeAscultat #PUNCTpeURĂ

O bună parte din viața noastră socială se întâmplă în mediul online, ceea ce oferă numeroase oportunități pozitive, însă problema securității cibernetice este inclusiv despre mediul online ca o sursă de răspândire a mesajelor care instigă la ură și violență sau care dezinformează și care circulă cu o viteză greu de conceput, rămânând active pentru o perioadă nedeterminată.

Violența online poate afecta pe oricine, indiferent de sex, origine etnică sau orientare sexuală. La nivel internațional, conform cercetării organizației Plan – International, din anul 2020, 58% dintre fete au fost victimele hărțuirii online, în același timp, încă în anul 2017, studiul Pew Research Center privind hărțuirea online a atras atenția că 62% dintre americani considerau deja bullying-ul cibernetic o problemă majoră pentru societate.

În următorul episod al podcast-ului „PUNCT pe URĂ.” te invităm

să afli cum stau lucrurile în Republica Moldova de la Victoria Gribineț, coordonatoare activității educaționale în cadrul Centrul Internațional „La Strada Moldova”.

Poți asculta acest episod în #soundcloud, #anchorfm, #googlepodcasts sau #spotify. Acest podcast este realizat de Asociația Promo-LEX cu suportul financiar al Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID Moldova).

Muzică:©davidcuttermusic.com

#101. Parlamentul lucrează pentru tine?! Monitorizarea civică a ședinței plenare din săptămâna curentă

Ședința plenară a Parlamentului Republicii Moldova, din 30

septembrie curent, a început cu întârziere de aproximativ o oră și a fost boicotată de deputații Frațiunii Partidului Politic „ȘOR”.

În cele circa 2,5 ore de întrunire în plen, parlamentarii au votat 10 proiecte, inclusiv 8 proiecte de legi, din cele 14 incluse în ordinea de zi bisăptămânală. Jumătate dintre acestea au fost votate, în spirit de consens, de către majoritatea parlamentară și opoziție. Acestea se refereau la ratificarea unui acord internațional (1), modificarea unor acte normative din domeniul protecției sociale (2) și în domeniul protecției mediului. Autorii acestora sunt Guvernul și deputații din majoritatea parlamentară.

Transparența decizională a patru proiecte votate, ceea ce constituie 40%, a fost afectată și de această dată. Astfel, pentru un proiect de lege nu a fost publicat raportul Comisiei, sinteza amendamentelor și textul proiectului, înainte de votarea în lectura a doua. Pentru trei proiecte, examinate în prima lectură, nu au fost publicate actele aferente, precum analiza impactului de reglementare (3), avizul Guvernului (1), avizele Confederațiilor Naționale a Patronatului și sindicatelor (1), opiniile Comitetului executiv al Găgăuziei și ale administrațiilor zonelor libere (1), expertiza anticorupție (1) și avizele comisiilor permanente (1).

Nu a fost respectat termenul prevăzut pentru prezentarea recomandărilor părților interesate în cazul unui proiect de lege, iar în cazul a două proiecte a fost restricționat dreptul deputaților, comisiilor permanente și fracțiunilor parlamentare de a depune amendamente în termen de 10 zile de la data aprobării proiectului în primă lectură sau 30 de zile de la primirea proiectului de către deputați, comisiile permanente și fracțiunile parlamentare.

Proiectul de lege nr. 353/2022 pentru ratificarea Acordului, întocmit prin schimb de note, dintre Guvernul Republicii

Moldova și Guvernul Japoniei privind implementarea Programului de consolidare a sistemului medical a fost votat, în două lecturi, în cel mai scurt termen – 15 zile calendaristice, deși autorul (Guvernul) nu a solicitat examinarea în mod prioritar sau de urgență.

Cea mai lungă dezbatere a avut loc asupra proiectului de lege nr. 361 pentru modificarea Codului vamal și a Codului fiscal al Republicii Moldova – circa 40 minute de dezbateri. Proiectele nr. 252, nr. 352, nr. 271 și nr. 316 au fost supuse celor mai scurte dezbateri, care au durat între 1 și 5 minute.

Deși la începutul ședinței și-au înregistrat prezența 82 de deputați, la procedura de vot au luat parte doar între 57 și 75 deputați, prin exprimarea opțiunilor Pentru, Contra, Nu a votat. Amintim că această practică a fost înregistrată și în cadrul sesiunii de primăvară a anului curent.

Potrivit constatărilor Promo-LEX, Biroul permanent al Parlamentului nu a respectat procedura de întocmire și publicare a ordinii de zi a ședințelor plenare. Potrivit art. 39 din Regulamentul Parlamentului, Biroul permanent întocmește proiectul ordinii de zi în prima jumătate a săptămânii premergătoare perioadei pentru care se aprobă și se publică la începutul săptămânii de lucru. Atragem atenția că proiectul ordinii de zi pentru ședințele din perioada 30 septembrie – 6 octombrie curent a fost întocmit în seara zilei de 28 septembrie 2022.

Amintim că, în perioada anilor 2021–2025, activitatea Parlamentului Republicii Moldova este supusă unei monitorizări exhaustive în cadrul Programului Promo-LEX „Democrație, Transparență și Responsabilitate”. Scopul monitorizării este de a spori transparența instituției, de a contribui la îmbunătățirea procedurilor legislative și de a consolida interacțiunea dintre deputați și cetățeni.

Pentru informații suplimentare:

Elena Căpățină, comunicatoare Asociația Promo-LEX

GSM: 079454344; presa@promolex.md

Regimul de la Tiraspol a condamnat prima persoană pentru critica deschisă a războiului din Ucraina

La data de 26 septembrie 2022, așa-numita "judecătorie a orașului Tiraspol" l-a condamnat pe Victor Pleșcanov la trei ani și două luni privațiune de libertate pentru „incitare la extremism”. Acesta este un activist civic din regiunea transnistreană, în vârstă de 58 de ani, care în ultimii ani a avut permanent un discurs și o poziție critică împotriva abuzurilor comise în regiunea transnistreană. [\[1\]](#). Odată cu invazia Rusiei în Ucraina din 24 februarie 2022, acesta a criticat abuzurile comise de armata rusă, inclusiv ilegalitatea dislocării acesteia în regiunea transnistreană.

La data de 10 iunie 2022, acesta a fost privat de libertate contravențional pentru 5 zile pentru "huliganism". Motivul "condamnării" a fost că, în timp ce se afla într-un magazin de țesături din orașul Tiraspol, el a spus că va atârna steagul Ucrainei pe balcon și ar fi insultat așa-numitul minister al securității de stat de la Tiraspol. În timpul privării de libertate, domiciliul acestuia a fost percheziționat de structurile locale de securitate, fiind ridicate ilegal mai multe bunuri, inclusiv calculatorul personal. Soția fiind informată verbal că în privința lui Victor este pornită o

"cauză penală" pentru "incitare la extremism prin intermediul internetului și a mass-mediei"[\[2\]](#).

La 15 iunie 2022, Victor nu a mai fost eliberat din detenție. Soția acestuia a aflat ulterior că în privința lui a fost aplicată o altă măsură – "arestul preventiv", care ulterior a fost prelungit.

La 26 septembrie 2022, într-o ședință închisă, „judecătoria orașului Tiraspol” l-a „condamnat” pe Victor Pleșcanov la 3 ani și 2 luni privațiune de libertate pentru "incitare la extremism". Pedepsă ce urmează s-o execute în regim colonie – închisoare cu regim deschis de executare a pedepsei. Până în prezent, Victor este deținut în așa-numitul Izolator de detenție preventivă nr. 3 din orașul Tiraspol.

În ciuda eforturilor depuse, la o distanță de aproape 4 luni de la privarea de libertate, soția acestuia nu are acces la materialele cauzei inclusiv de la așa numitul avocat delegat, actele cauzei fiind considerate secrete. Totodată soția activistului a avut o singură întrevedere cu Victor fiind în necunoaștere de starea de sănătate a acestuia la moment.

Chiar dacă a depus cerere de recurs împotriva "sentinței de condamnare", soția nu crede că va avea vreun efect în privința pedepsei aplicate.

În luna iunie curent, autoritățile constituționale de la Chișinău a cerut Tiraspolului[\[3\]](#) să înceteze „persecutarea și intimidarea” lui Victor Pleșcanov. Aparent, această reacție nu a fost suficientă. Cu părere de rău, constatăm că, cazurile de „condamnare” ale locuitorilor din stânga Nistrului pentru fapte de „incitare la extremism” sau alte fapte similare, au loc tot mai des, iar victimele acestui fenomen nu au posibilitate să-și apere drepturile sale. Reamintim cazurile lui Mihail Ermurachi, Ghenadie Ciorba, Alexandr Samonii, Pavel Dogari, Larisa Kalik, Boris Babaian și alții. Persecuții care au fost "legalizate" de către Vadim Krasnoselskii odată cu aprobarea în martie 2020 a așa-numitei "*Strategii de combatere*

a extremismului în regiunea transnistreană”.

În acest context, Asociația Promo-LEX reiterează apelurile anterioare și **SOLICITĂ REPETAT** implicarea plenară a autorităților Republicii Moldova, dar și a organizațiilor internaționale și misiunilor diplomatice pentru a monitoriza atent situația libertății de exprimare în regiunea transnistreană. De asemenea, solicităm eforturi prompte pentru eliberarea necondiționată a lui Victor Pleșcanov, și aplicarea măsurilor de protecție în privința familiei acestuia.

[1]

<https://zonadesecuritate.md/un-batran-din-tiraspol-lupta-pentru-libertate-a-atentat-la-ce-i-mai-sfant-pentru-regim-trupele-ruse-presedintele-si-pseudo-tara/>

[2]

<https://newsmaker.md/rus/novosti/mgb-mozhet-obostsya-vpridnestrove-zaveli-delu-obekstremizme-posle-intsidenta-sflagom-ukrainy-vmagazine-tkanej/>

[3]

<https://newsmaker.md/rus/novosti/kishinev-prizval-tiraspol-otkazatsya-ot-presledovaniya-i-zapugivaniya-arestovannogo-za-oskorblenie-mgb/>